

hvordan Fremstillingen i den nye Udgave paa flere Steder er vokset til et næsten ulæseligt Kompendium. Birket-Smith har formaaet at fremstille Stoffet paa en Maade, saa selv den jævne Mand kan læse Bogen med Udbytte, navnlig hvis han ikke tager for store Mundfulde ad Gangen. Kun enkelte Steder forekommer det mig, at der er dynget saa meget sammen, at det er ved at tage Vejret fra Læseren. Endelig er det ikke for ingen Ting, at Forfatteren hæver Kulturens Enhed. Mens det historiske Synspunkt vel nok i Hovedsagen behersker Bogen, er der Kapitler imellem, hvor Sammenspillet mellem Kulturens Faktorer er fremstillet med stor Kunst.

C. G. Feilberg.

Olaf Hoftedahl: Vår forunderlige Klode. 183 S. (16 × 24 cm), Oslo 1942.

Gennem et langt Forskerliv har Olaf Hoftedahl lært Norge at kende som faa andre, og han har desuden færdedes over store Dele af Kloden. I den her omtalte Bog har han fremdraget visse Episoder fra sine Rejser og har kædet disse sammen med en Række geografiske og geologiske populære Fremstillinger.

Stoffet spænder fra Antarktis til Nord-Ishavet og omfatter saa forskellige videnskabelige Temaer som Istidsgeologi, den norske Strandflade, det norske Højjelds Bygning, Alpefoldningen, Antarktis, Niagara, Luftskebet Amerikas mislykkede Forsøg paa at flyve over Nordpolen m. m. Det er en ypperlig populær-videnskabelig Fremstilling, som utvivlsomt vil komme til at betyde en Del for geologisk og geografisk Dannelse i Norge. Hoftedahl er nemlig en af de faa, der mestrer saavel den videnskabelige som den populære Fremstilling. Enhver kan saaledes læse denne Bog med Udbytte.

Niels Nielsen.

Studier tillägnade Helge Nelson. Den 15. April 1942. 575 S. (17 × 24 cm). Lund 1942.

I Anledning af Professor Helge Nelsons 60-Aars Fødselsdag har en Kreds af nordiske Geografer udsendt et Festskrift med ovennævnte Titel. Skriftet indledes med en Gratulantfortegnelse, blandt hvilke er Præsidenten for „Det Kongelige Danske Geografiske Selskab“, Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik.

Skriftet indeholder 39 Arbejder af svenske, norske, finske og danske Geografer skrevet paa skandinaviske Sprog med Resumé paa Verdenssprog. De danske Bidragydere er Professorerne Martin Vahl, Gudmund Hatt og Niels Nielsen. Det er ikke muligt at gaa

ind paa en Redegørelse for de enkelte Afhandlinger, som iøvrigt spænder over yderst forskellige Temaer fra fysisk Geografi til Kulturgeografi. Som naturligt er, ligger Tyngdepunktet i de Arbejder, som er skrevet af Helge Nelsons egne Elever og nære Medarbejdere, og gennem disse Arbejder faar man et klart Billede af Nelsons betydningsfulde Indsats som Universitetslærer og Vejleder for den fremvoksende Videnskab. Ingen anden nordisk Geograf har formaet at danne en saadan Skole, og Virkningen af hans Værk vil utvivlsomt længe sætte Spor i svensk Geografi.

Niels Nielsen.

Olaf Holtedahl: The submarine relief off the Norwegian coast. 41 S. (18 × 27 cm), Oslo 1940.

Studiet af den norske Strandflade er klassisk i norsk geografisk Litteratur, og flere af Norges største Mænd paa dette Felt har beskæftiget sig med de her henhørende Problemer. Blandt disse maa nævnes Fridtjof Nansen, Reusch, W. C. Brøgger, Helland m. fl., og navnlig Nansens store Arbejde er velkendt Verden over.

Nu bringer Holtedahl imidlertid et nyt Moment og et nyt Materiale ind i Diskussionen om den norske Strandflades Tilblivelse. Det nye fremkommer derved, at Ekkolodningen har givet os en Mulighed for at opfatte Havbundens Relief med en ganske anden Sikkerhed end forhen. Det er paa den Maade lykkedes Holtedahl at paavise, at den norske Shelf rummer to forskellige Hovedlandskabstyper, nemlig Skærgaarden og Bankerne. Disse adskilles hyp-pigt af en Skrænt eller en Rende, der af Holtedahl opfattes som den Zone, langs hvilken Hævningen af Norge fandt Sted, da Landet i Slutningen af Tertiærtiden løftede sig fra et Niveau nær den nuværende Havflade til Højder af 1000—2000 m over Havet. Arbejdet rummer en Mængde interessante Enkeltiagttagelser over druknede Fjorddale, druknede Moræner og druknede Kystdannelser. Det er et vigtigt Bidrag til fornyet Arbejde med et Problem, som fra gammel Tid har beskæftiget geologisk og geografisk Videnskab.

Niels Nielsen.

Paolo Zappa: Singapore. Stille Havets Port. 165 S. (15 × 21 cm). København 1942. Pris: Kr. 6.50.

Denne Bog er skrevet 1939—40 og virker derfor i nogen Grad som Profeti om de Begivenheder, som nu enten er i fuld Udvikling eller delvis allerede er udspillet. Den giver en interessant Fremstilling af Storbritanniens Ekspansion i Sydasiens og Australien og medde-